

Centroid Oy:n uutisia

Paikkatietojen kaupapaikka Helsingin kaupungin geotekniselle osastolle

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston geotekninen osasto ja Centroid Oy ovat sopineet extranet-järjestelmän toimituksesta. Järjestelmän avulla geoteknisen osaston asiakkaat voivat ostaa pohjajuttu- ja pohjaviespistetietoja sekä maaperäkarttaa vuorovaikutteisen karttapalvelun avulla.

Seudullisia Internet-paikkatietopalveluita

Centroid Oy on tuottanut uudella SpatialWeb5-tekniikalla useita seudullisia karttapalveluita. Käyttöön on otettu mm. Etelä-Pohjan-

maan maakuntakaavan Internet-kartasto ja erityisesti seudullisia tarpeita huomioiva sovellus on toimitettu Mikkelin seudun kunnille. Työn alla ovat myös Pohjois-Savon maakuntakaava ja Etelä-Savon seutukaava.

Uudenlaista toiminnallisuutta on kehitetty myös Tuusulan kunnan liikenneturvallisuussuunnitelmaa varten toimitetussa Internet-kartastoon perustuvassa palautejärjestelmässä.

Omakartta-tuotteen kaupapaikan Internet-palvelu

Centroid Oy on toteuttanut Kustannus Oy Maamerkillä Internet-kaupapaikkasovelluksen kartta-tuotteiden myyntiä varten. Toteutuksen avulla kuluttajat voivat tilata Omakartta-nimellä kulkevan

seinäkartan joustavasti suoraan netistä. Tilaa valitsee vapaasti toimitettavan kartan keskipisteen ja rajauksen. Palvelu löytyy osoitteesta <http://www.omakartta.com>.

CityGis-paikkatietojärjestelmä Kemlin ja Haminan kaupungeille

Kemlin ja Haminan kaupungit ovat tilanneet Centroid Oy:ltä paikkatietojärjestelmätoteutuksen, joka perustuu CityGis-sovellusohjelmistoon. Ohjelmisto mahdollistaa erillisten kartta- ja kuntarekisterijärjestelmien laajentamisen aidoksi relaatiotietokantaan pohjautuvaksi tietojärjestelmäksi. Ratkaisussa kunnan avainpaikkatietojen hallinta on järjestetty Oraclen tarjoamien työkaluin, jossa CityGis-sovelluksien avulla ylläpidetään sijaintiheys kunnan kiinteistö-, rakennustietojen sekä myös väestö- ja osoitetietojen osalta Stella-karttajärjestelmään toteutetussa käyttöliittymässä. Edullinen ohjelmistototeutus sisältää kasvupolun UKTJ:n mukaiseen kunnan kiinteistörekisterijärjestelmään.

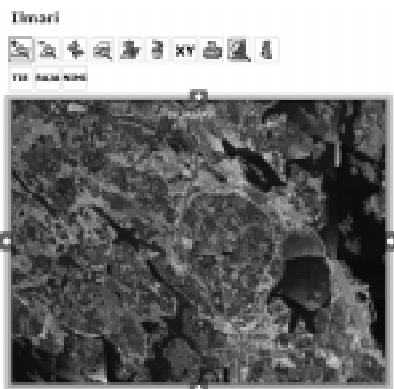
Lisätietoja: Centroid Oy, Sityöyhtiöt, Pohjantie 12 A, 02100 Espoo, puh. (09) 476 11 701, faksi (09) 476 11 513, Internet: www.centroid.fi.

Maan muoto

Maan muoto. Toim. Markku Poutanen. ISBN 952-5329-29-1. Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n julkaisu n:o 86. Hinta 28 €.

”Kesti vuosisatoja oppia tuntemaan Maan muodot ja ymmärtämään sitä muokkaavia prosesseja. *Maan muoto* -kirja tutustuttaa lukijansa maapallontutkimuksen historiaan ja nykypäivään geodesian ja geodeettien näkökulmasta: miten Maan muotoa tutkittiin, miten merenkulun joskus katastrofaalisia paikanmääritysongelmia yritettiin ratkoa ja millä tarkkuudella karttoja tehdään.” (Lainaus Markku Poutasen kirjaesittelystä.)

Novo on toteuttanut yhdessä FM-Kartta Oy:n kanssa uuden Internet-pohjaisen ilmakuvapalvelun

Novon tarjoamassa palvelussa käytetään niin kutsuttuja vääräväriv kuvia. Nämä sisältävät näkyvän valon lisäksi osan infrapunaisesta aallonpituutta, joka tuo varsinkin kasvillisuudesta runsaasti lisäinformaatiota. Kuvia hyödynne-

tään muun muassa maankäytön suunnittelussa, peltoalueiden seurannassa, pelastustehtävissä ja puunhankinnassa. Väärävärivikuvilta pystytään erottelamaan esimerkiksi eri puulajit toisistaan ja havaitsemaan hyvin varhaisessa vaiheessa yksittäiset sairastuneet puut tai kasvillisuusalueet, mukaan lukien saasteiden seurannaisvaikutukset.

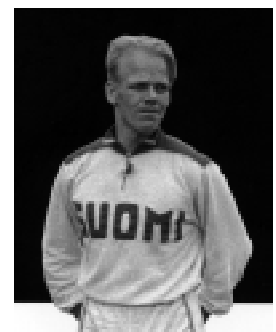
Ilmakuvauksesta ja digitaalisten ortokuvien tuotannosta Suo-

nessa vastaa FM-Kartta. Ortokuva on geometrialtaan oikaistu ilmakuva, jossa yhdistyvät valokuvan tarkkuus ja kartan geometrisen laatu. Ortokuvia voidaan käyttää suunnitteluovelluksissa yhdessä muun paikkatiedon kanssa. Novo tarjoaa kuvien käyttöpalvelut ja toteuttaa tarvittavat käyttöliittymät sekä rajapinnat asiakkaan omiin sovelluksiin.

Kuvatietokantaa ylläpidetään jatkuvasti ja asiakas saa käyttöönsä mahdollisimman ajantasaista kuvamateriaalia kustannustehokkaasti ja vaivattomasti. Kustannustehokkuus perustuu asiakkaille yhteiseen kuvatietokantaan ja mahdollisuuteen keskittyä aineistojen hankinnan sijasta niiden täysipainoiseen hyödyntämiseen.

Palvelua voi kokeilla osoitteessa www.ilmari.fi.

Lisätietoja: miranda.saarentaus@novogroup.com.

Parrai päi – Keski-Kannaksen murre-sanakirja

Lauri Kantee:
Parrai päi – Keski-Kannaksen murre-sanakirja.
Toimittanut: Jaakko Okker. Ooli Oy, 2003. ISBN 952-5278-29-8.

”Nyky Suomen sanakirja ei tunne sanaa ’sähkö’. Että *Parrai päi* on tässä suhteessa tietävämpi, joihtuu siitä, että **Lauri Kantee** oli itse sähkö, ellei ihan sieksu”, kirjoittaa Kanteen lapsuuden ystävä ja naapurin poika toimittaja **Jaakko Okker** kirjan esipuheessa.

Parrai päi -murre-sanakirjan käsikirjoituksen omaiset löysivät

Kirjan tehtävänä on professori **Kuittisen** esipuheen mukaan esitellä Suomen geodeettista tutkimusta ja sen tuloksia. Kirja on omistettu koko elämänsä Geodeettisessa laitoksessa työskennelleelle professori, emeritus ylijohtaja **Juhani Kakkurille** hänen 70-vuotispäivänään.

Professori Markku Poutasen toimittaman teoksen on kirjoittanut 14 geodesian asiantuntijaa. Se käsittelee muun muassa ihmiskunnan varhaisia käsityksiä maapallon synnystä ja muodosta, paikannäärityksen historiaa ja kreivi Pierre-Luis Moreau de Maperthus'n Lapin mittauksia. Edelleen esitellään suuria astemittauksia ja Struven ketjua sekä geodeettien aherrusta auringonpimennysten yhteydessä, selostetaan maailman tarkimmat perusviivat ja **Y. Väisälän** kvartsimetrisysteemi. Uusinta tekniikkaa esitellään teko-kuista tekoaivoihin. Kerrotaan satelliittilaserista ja painovoimakenttää mittaavista satelliiteista.

Kirjan lopussa pohditaan, mitä tarkoitetaan maan muodolla ja geoidilla sekä esitellään planeettakunnan kappaleiden muotokirjoja.

ESIMERKKEJÄ
MURRESANAKIRJASTA:
sähkökä, sieksu = nopealiik-
keinen
lääppä = huopahattu
kaassa = puuro
kirpitsä = tiili
a vot = juuri niin.
Monissa sanoissa on Venäjän
kielen vaikutusta.

tietokoneen muistista Kanteen kuoleman jälkeen ja Okker saattoi sen julkaistavaksi kirjaksi.

Kantee tunnetaan hyvin merkittävän uran tehneenä maanmittarina. Sen lisäksi hän oli koko elämänsä sydämeästään karjalainen. Hän oli kiinnostunut murteista. Aivan elämänsä loppuun asti hän mm. kirjoitteli *Karjalalehdessä* kolumneja Keski-Kannaksen (Muolaan) murteella.

"Keski-Kannaksen murrealue on laaja, mutta sen puhujat ovat vähissä. Kanteen ansiosta murre säilyy niin kotien kuin kirjastojenkin hyllyillä. Kokemuksesta tiedetään, että vuosien myötä uudet sukupolvet alkavat katsoa

Kirja vilisee maallikollekin kiintoisan tuntuista aiheita geodesian aamuhämärästä uusimpaan tekniikkaan. Pintapuolisella selauksella satunnaiselle toimittajalle syntyi vaikutelma, että kirja toimii kerroksellisesti: geodesiaa tuntematon voi tehdä mielenkiintoisia löytöretkiä osaan teosta, geodesian perustiedot opiskellut saattaa jo tunteemminkin mutta seikkaillee samalla huikeilla matkoilla ja geodesian asiantuntija panee kirjan – sen luettuaan – mielihyvällä käsikirjastoonsa.

Tämä Ursan kustantama teos on merkittävä kunnianosoitus geodesian tekijöille ja sen saavutuksille. Se on sopiva joululahja tämänkin lehden lukijoille oikein käytettynä.

Kirjaa on saatavana kirjakaupoista ja Ursasta, osoite: Raatimiehenkatu 3 A 2, 00140 Helsinki, (09) 684 0400, faksi (09) 6840 4040, Internet: www.ursa.fi. Postitse lähetettyyn kirjaan lisätään postikuluja 5 €.

Pekka Lehtonen

taaksepäin, ottavat selvää juuristaan ja esi-isiensä käyttämästä murteesta", Okker kirjoittaa.

Kirjaa on saatavana Loimaan kirjapainosta, puh. (02) 762 600 ja sähköposti veli-matti.knuuti@loimaankirjapaino.fi. Kirjan hinta on 23 € + postikulut.

Pekka Lehtonen

Topografin työkirja

Topografin työkirja on kertomus **Mikko Pohjalan** työurasta ja peruskartoituksen historiasta "Saariselältä Oolantiin". Kirjasen on toimittanut ja taivannut **Pentti Kallio**. Mikon topografinura alkaa vuodesta 1961 ja kirjasssa kulkevat mielenkiintoisella tavalla rinnakkain henkilön työhistoria ja perinteeksi muuttuva peruskartoituksen historia sekä myös topografin ammattikunnan historia. Mikon työkirja on luettavissa Suomen Karttoittajayhdistys ry:n kotisivulla <http://koti.mbnet.fi/skyry/>. Sinne pääsee myös MATEn kotisivujen kautta.

Heikki Jorma Kullervo Häyrinen

Maanmittausinsinööri Heikki Häyrinen poistui keskuudestamme lähes yhdeksänkymmentävuotiaana 21.8.2003. Hän oli syntynyt opettajaperheeseen Sonkajärvellä 28.8.1914 ja varttui mieheksi Kannaksella. Ylioppilaaksi hän tuli Viipurin yhteiskoulusta 1933.

Sen jälkeen hän opiskeli Teknillisessä Korkeakoulussa ja valmistui maanmittausinsinööriksi 1937.

Sitten alkoi pitkä auskultointi **Paavo Lapin** johdolla. Se päättyi vasta 1945. Sen aikana oli myös sodat ja Häyrinen ylennettiin insinöörikapteeniksi. Väliurhan aika kului Kannuksessa sijoittamassa sinne tulleita siirtolaisia. Sama työ alkoi uudelleen 1946. Vuoteen 1950 asti hän oli maanlunastuslautakunnan puheenjohtajana Hämeen läänissä.

Töiden valmistuttua tuli määräys Ouluun, jossa oli huutava pula insinööreistä. Siellä hänelle annettiin työt "väylän varresta" Tornionjokilaaksossa. Lapin läänissä ei vielä silloin ollut omaa maanmittauskonttoria. Toimintaa ohjattiin Oulusta käsin.

Tuskin hän oli ehtinyt asettua kunnolla uuteen ympäristöön, kun tuli siirto suorittamaan Kuusamon isojakoa. Siellä odottivat Rukajärven ja Kesäniemen kylien viiden jakokunnan jaot. Niihin kuului myöhemmin tärkeäksi muodostunut Rukatunturikin. Taitava insinööri ratkaisi jakokuntien piirirajat vuodessa. Samalla valmistui myös Ylä-Kitkan itärannalla olevien kylien tieverkostosuunnitelma, joka tosin toteutettiin vasta seuraavilla vuosikymmenillä. Hankkeet eivät edenneet kuiten-

kaan hänen toivomallaan tavalla ja edessä oli paluu vielä toviksi jatkamaan Tornionjokilaaksontöitä.

Mikkelin kausi alkoi 1954. Työt olivat läänin koilliskulmassa, Heinävedellä. Enonkoskelta löytyi sopiva torppa. Sieltä käsin oli helppo käydä muuten kaukana olevien asiakkaiden luona. Työt joutuivat sielläkin nopeasti ja täsmällisesti. Kevättalvisin jäi hyvää aikaa hiihdellä hangilla ja työskennellä tarvittaessa maanmittauskonttorissakin.

Vuodesta 1972 alkaen Häyrinen oli Mikkeliin perustetussa toimistossa. Kokenein insinööri ei kuitenkaan pyrkinyt johtajaksi. Sen sijaan vaikeat ja suuret tietoi- mitukset tulivat hänen vastuulleen. Nämäkin hän suoritti tavanomaista ripeämmin. Silloin rakennettiin huomattava osa läänin tieverkostosta. Monia kiistakysymyksiä oli ratkaistu omaperäisesti ja onnistuneesti. Pitkä työura päättyi 1977.

Eläkkeellä ollessaan Häyrinen osallistui muun muassa julkiseen keskusteluun valkoselkätikoista ja monista muista nykypolven kiistakysymyksistä. Paljon nähneen työtoverin käsityksiin oli helppo yhtyä. Hän oli luonnon ystävä ja itsekin aina ystävällinen ja hyväntuulinen tavatessamme.

Ansoistaan Häyriselle oli myönnetty Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkki, VR 4 ja sotiemme muistomitalit.

Erkki Uotila